

Festivalul teatrelor de dramă și muzicale din U.R.S.S.

Avind sprijinul total al Ministerului Culturii al U.R.S.S., propunerea citorva colective de creație teatrală din Uniunea Sovietică, de a se organiza o *intrecere socialistă* pentru pregătirea în cât mai bune condițiuni a manifestărilor prilejuite de data jubiliară de 7 Noiembrie, s-a concretizat, așa cum am arătat în unul din numerele precedente ale revistei noastre, într-un festival al teatrelor de dramă și al celor muzicale, al corurilor și ansamblurilor artistice. În prezent, prima etapă — republicană — a festivalului se apropie de sfârșit, ea urmînd să se incheie la 15 noiembrie. Ulterior, în perioada noiembrie-decembrie, spectacolele distinse și selecționate pe parcurs vor fi prezentate în finală la Moscova.

Răspunzînd întrebării unui corespondent de presă cu privire la munca teatrelor în lumina și în cadrul obiectivelor acestui festival, tov. Kiril Siriaev, directorul teatrelor din Ministerul Culturii al U.R.S.S., a declarat, între altele, următoarele:

— Oamenii noștri de teatru s-au străduit să întîmpine marea sărbătoare a poporului sovietic prezentînd publicului lucrări care să prilejuiască demonstrarea, cu o forță reinnoită, a maturității artei noastre, a orientării ei civice, a diversității genurilor ei, a profunzimii conținutului, îmbinată cu pregnanța și cutezanța formelor.

Cît privește teatrele din Moscova, tematica spectacolelor pe care le-au pregătit este

foarte variată. Ea îmbrățișează aspecte ale vieții societății sovietice, începînd cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și pînă în zilele noastre. Astfel, printre spectacolele prezentate de colectivul aceluși vechi așezămînt teatral rusesc, care este Teatrul Mic Academic, se cuvine să menționăm în primul rînd *Izvorul veșnic*. Această operă a scriitorului Dmitri Zorin reinvie pe scenă viața satului rusesc din anii 1922—23, procesul intensificării activității revoluționare a maselor țărănești. Evenimentele din piesă înfățișează și coincid cu ultima perioadă din viața marelui conducător al revoluției: Vladimir Ilici Lenin.

Alături de piesa renumitului scriitor sovietic Leonid Leonov: *Caleașca de aur* — închinată tăriei de caracter și înaltelor virtuți morale de care dau dovadă oamenii sovietici — Teatrul Academic de Artă (MHAT) se înfățișează publicului și cu piesa *Dmitri Stoianov*, aparținînd scriitoarei B. Levantovskaia din Irkutsk, care oglindește munca, traiul de fiecare zi și dragostea tineretului sovietic. Apoi, pe scena unuia din cele mai de seamă colective artistice din capitală — Teatrul „Vahtangov” — va putea fi văzută în zilele festive piesa în versuri *Marele Kiril*, care ne va zugrăvi personalitatea unui muncitor bolșevic în pragul revoluției din 1917. Este ultima parte a trilogiei dramatice pe care poetul Ilia Selvinski a consacrat-o drumului istoric al poporului sovietic. Și în acest spectacol va apărea Lenin. În septembrie, după cum se știe, ansamblul teatrului „Vahtangov” a prezentat, tot în cadrul festivalului jubiliar,

comedia lirică *Surorile* de Fedor Knorre, lucrare consacrată tineretului sovietic.

De altfel — a continuat tov. K. Siriaev — trebuie precizat că tema tineretului ocupă un loc central în repertoriul festiv al teatrelor moscovite. De pildă, Teatrul „Ermolova” a ales piesa poetică *Să fie cu noroc* de Mihail Svetlov, ai cărei eroi sînt tineri și tinere, plecați să cucerească pămînturile înjelenite. Tot din mijlocul lor provin și eroii unei alte piese închinată tineretului: *Tovarășii romantici* de Mark Sobol, care poate fi văzută pe scena Teatrului Comsolului Leninist.

Colectivul Teatrului „V. Maiakovski” lucrează în momentul de față la desăvîrșirea spectacolului *Livezile din Polovceansk* de L. Leonov, în care se arată victoria noului asupra vechiului în societatea sovietică.

Deși în materie de artă, datele statistice nu sînt cele mai grăitoare, amănunțele următoare, date de tov. Siriaev — e drept, meritînd numai în parte calificativul de „statistice” — ni se par grăitoare și în măsură să sugereze mai precis amploarea și caracterul manifestărilor din cadrul acestui festival:

— În cinstea mării sărbători, toate teatrele de dramă din Uniunea Sovietică vor realiza mai bine de trei sute de noi montări, recurgînd la cele mai izbutite lucrări dramatice din trecut și la tezaurul dramaturgiei sovietice multinaționale.

Cele mai multe piese sînt inspirate din istoria revoluției și fac parte din fondul de aur al dramaturgiei sovietice. Astfel, peste optzeci de teatre vor prezenta *Liubov Iarovaia*, *Trenul blindat 14—69*, *Tragedia optimistă*, *Sfirșitul escadrei*, *Intervenția* și dramatizarea romanului *Înfrîngerea* de A. Fadeev; aceste opere vor răsuna în limbile rusă, ucraineană, gruzină, belorusă, estonă, letonă, armeană, azerbaidjană, tadjică și kirghiză, în 76 orașe ale Uniunii Sovietice.

* Trecutul revoluționar al popoarelor din republicile unionale este zugrăvit într-o serie de piese: *Maira* de dramaturgul kazah A. Tajibaev, *Lumina de la răsărit* de scriitorul belorus P. Glebka, *Vuește Marea Baltică* de dramaturgul leton A. Grigulis și *Hotarul singeros* de M. Zarnudnii, dramaturg ucrainean. Aceste piese vor fi montate pe scenele teatrelor din Alma-Ata, Minsk, Riga și Vinița.

O sarcină de onoare a colectivelor teatrale a fost pregătirea unor spectacole cu noi lucrări dramatice consacrate realității sovietice de astăzi, omului sovietic și muncii lui însuflețite. Printre piesele scrise pe aceste teme și care au fost și vor fi prezentate în cadrul festivalului, cele mai interesante ni se par a fi *Înfruntînd vînturile* de N. Virta (R.S.F.S.R.), *De ce surideau stelele* de A. Korneiciuk (R.S.S. Ucraineană), *Conștiința* de E. Rannet (R.S.S. Estonă), *Frumoasa din Sirvana* de Z. Mamedhanli (R.S.S. Azerbaidjană), *O trestie în bătaia vîntului* de G. Berzenașvili (R.S.S. Gruzină).

În încheiere, tov. Siriaev a spus:

— În teatrele țării sovietice domnește, în prezent, o atmosferă de muncă intensă, însuflețită, voioasă. Este neîndoielnic că ea va contribui la o și mai bogată înflorire, în viitor, a artei teatrale în țara noastră.

Crezul unui artist

„Dacă vrea să-și stăpînească meșteșugul în cele mai intime detalii, dacă vrea să fie după Dumnezeu stăpin absolut al navei ce poartă numele „spectacol”, dacă vrea să fie artist inspirat și analist riguros și să îmbine armonia artei cu algebra rațiunii, directorul de scenă trebuie să fie înainte de toate un om de artă, aidoma scriitorului, pictorului, actorului sau compozitorului”. Cuvintele îi aparțin cunoscutului regizor sovietic Nikolai Ohlopkov și ele deschid articolul său „Arta directorului de scenă”, apărut în „Littérature soviétique” nr. 5/1957.

În cuvinte puține, cu numeroase implicații într-o experiență personală, regizorul sovietic împărtășește câteva considerații asupra artei regizorului și cerințelor cărora trebuie să li se supună.

„Directorul de scenă, subliniază Ohlopkov, ca și oricare alt artist, trebuie să filtreze el însuși fiecare imagine, să înregistreze fiecare fapt important, fiecare sentiment autentic și complex”. Pentru a putea desprinde din realitatea înconjurătoare și transpune scenic tocmai faptele și sentimentele autentice, regizorul i se cere o considerabilă bogăție intelectuală dublată de o imaginație poetică fertilă.

Artistul este înainte de toate un modelator al sufletului omenesc. Oricare ar fi